

Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Petržalka

Materiál na rokovanie
miestnej rady
dňa 20. 6. 2017

Materiál č.: 51/2017

Stanovisko k návrhu

**Všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy
o starostlivosti o verejnú zeleň a ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene na
území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy**

Predkladateľ:
Vladimír Baján
starosta

Materiál obsahuje:
1. návrh uznesenia
2. dôvodovú správu
3. stanovisko s pripomienkami
4. list primátora
5. návrh VZN

Zodpovedný:
Miroslav Štefánik
prednosta

Spracovali:

Ing. Zuzana Juhásová
Ing. Soňa Kollárová

Návrh uznesenia:

Miestna rada mestskej časti Bratislava-Petržalka

o d p o r ú č a

Miestnemu zastupiteľstvu mestskej časti Bratislava-Petržalka

s c h v á l i ť

stanovisko k návrhu Všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky o starostlivosti o verejnú zeleň a ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy s pripomienkami uvedenými v prílohe.

Dôvodová správa

Primátor hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy zaslal listom doručeným dňa 10. 5. 2017 starostovi mestskej časti Bratislava-Petržalka návrh Všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy o starostlivosti o verejnú zeleň a ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej len „návrh nariadenia“).

Zároveň primátor požiadal podľa § 5 ods. 1 Pravidiel pre prípravu, schvaľovanie a vyhlasovanie všeobecne záväzných nariadení hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy o zaujatie stanoviska miestneho zastupiteľstva k predloženému návrhu v lehote jedného mesiaca odo dňa doručenia žiadosti o zaujatie stanoviska. Tento termín nie je možné dodržať vzhľadom na skutočnosť, že zasadnutie miestneho zastupiteľstva je plánované dňa 27. 6. 2017. Z uvedeného dôvodu doručí starosta mestskej časti stanovisko s pripomienkami k návrhu nariadenia primátorovi hlavného mesta v termíne do mesiaca odo dňa doručenia žiadosti o zaslanie stanoviska. Stanovisko miestneho zastupiteľstva k predloženému nariadeniu doručí obratom po zasadnutí dňa 27. 6. 2017.

Hlavnému mestu bol doručený protest prokurátora proti VZN č. 8/1993 o starostlivosti o verejnú zeleň na území hlavného mesta SR Bratislavy (ďalej len „VZN“), v ktorom navrhol mestskému zastupiteľstvu rozhodnúť o vyhovení protestu prokurátora a napadnuté VZN ako nezákonné zrušiť a nahradiť ho všeobecne záväzným nariadením, ktoré bude v súlade so zákonom a ostatnými všeobecne záväznými predpismi.

Na zasadnutí Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy dňa 30. 3. 2017 bolo prijaté uznesenie, ktorým bolo protestu prokurátora vyhovené a zároveň MsZ žiada primátora predložiť na zasadnutie mestského zastupiteľstva návrh nového všeobecne záväzného nariadenia v termíne do 29. 6. 2017. V dôvodovej správe, ktorá je súčasťou predloženého návrhu nariadenia sú uvedené najzásadnejšie nedostatky VZN.

VZN z roku 1993 je neaktuálne. Od roku 2003 je účinný zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, a podľa ktorého môže obec (hlavné mesto) vydať všeobecne záväzné nariadenie, ktorým ustanoví podrobnosti o ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene.

Od roku 2002 je účinný zákon č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov a od roku 2004 je účinné VZN hlavného mesta č. 6/2003, ktorým sa upravujú podmienky vedenia psov na území hl. mesta. Z tohto dôvodu by vedenie psov nemalo už riešiť VZN o zeleni ako je uvedené v §7 ods. 5 písm. f), nakoľko to rieši už VZN hlavného mesta SR Bratislavy č. 6/2003, ktorým sa upravujú podmienky vedenia psov na území hlavného mesta SR Bratislavy.

V prílohe materiálu je stanovisko s pripomienkami k jednotlivým ustanoveniam návrhu nariadenia.

Stanovisko
s pripomienkami

k návrhu Všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy,
o starostlivosti o verejnú zeleň a ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene na území
hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy

- § 2 ods. 1, 2 – oba definujú pojem „zeleň“
– navrhujeme zlúčiť do jedného bodu;
- § 2 ods.3 písm. a) **verejnou zeleňou...**
- v definícii pojmu vypustiť „druhom návštevníkov“ – nie je zrejmé čo sa pod týmto pojmom myslí;
- § 2 ods. 3 písm. b) **vyhradenou zeleňou...**
- v definícii pojmu vypustiť „druhom návštevníkov“, – nie je zrejmé čo sa pod týmto pojmom myslí;
- v druhej vete príkladné vymenovanie zelene môže byť pre adresáta nezrozumiteľné. Pokiaľ chcel navrhovateľ použiť informatívny výpočet vyhradenej zelene, je potrebné sa pritom zdržať ponechania ďalších presne neuvedených možností na výber, bez určenia bližšieho kritéria (ide o vyjadrenie „a pod.“);
- § 2 ods. 3 písm. c) **súkromnou zeleňou...**
- v druhej vete príkladné vymenovanie súkromnej zelene môže byť pre adresáta nezrozumiteľné. Pokiaľ chcel navrhovateľ použiť informatívny výpočet vyhradenej zelene, je potrebné sa pritom zdržať ponechania ďalších presne neuvedených možností na výber, bez určenia bližšieho kritéria (ide o vyjadrenie „najmä, a pod.“);
- § 2 ods. 3 písm. f) **kvetnatou lúkou...**
- v definícii pojmu vypustiť časť „ktorá sa zväčša kosí 1-2 krát za rok. Vo vegetačnom období sa nikdy nekosí celá plocha jednorazovo.“ Nechať len základný pojem. Vypustenú časť presunúť do § 6 ods.5 písm. d);
- § 2 ods.3 písm. h) bod 1. – **drevina...**
-definícia dreviny by mala byť zosúladená s definíciou dreviny, ktorá vyplýva zo zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov;
- § 2 ods. 3 písm. k) bod 5. **terénne modelácie**
– chýba definícia;
- § 2 ods.3 písm. l) **vonkajším vzhľadom drevín...**
- pre účely nariadenia považujeme za bezpredmetné, navrhujeme písm. l) vypustiť;
- § 4 ods.1 –
- navrhujeme vypustiť na konci vety čiarku a doplniť znenie vety: „ a poskytuje tieto údaje na požiadanie mestským častiam“;

- § 5 ods.3
– preštylizovať, správne by malo znieť: „Projektovanie a výsadba verejnej zelene sa riadi zásadami záhradnej a krajinnej architektúry, stanoviskom pamiatkového úradu v pamiatkovej zóne mesta, pričom rešpektuje ochranné pásma inžinierskych sietí a požiadavky na racionálnu údržbu a ochranu.“;
- § 5 ods. 4
-vypustiť pojem „rastlín“ a zosúladiť ho so základnými pojmami, to znamená nahradiť ho už definovaným pojmom „živé prvky zelene“;
- § 6 ods.5 písm. b)
– slovo „správca“ zosúladiť so zadaným pojmom a nahradiť slovami „správca zelene“;
- § 6 ods.5 písm. c)
– slovo „správca“ zosúladiť so zadaným pojmom a nahradiť slovami „správca zelene“;
- § 6 ods.5 písm. d)
– doplniť z § 2 ods.3 písm. f) znenie „ktorá sa zväčša kosí 1-2 krát za rok. Vo vegetačnom období sa nikdy nekosí celá plocha jednorazovo“;
- § 6 ods.5 písm. i)
– vypustiť časť vety „výsadba novej verejnej zelene podľa potreby“ – je zahrnutá v § 5;
- § 8 ods. 2
– navrhujeme vo vete ...“súhlas minimálne 2/3 vlastníkov“...zmeniť na ...“súhlas **nadpolovičnej väčšiny hlasov vlastníkov bytov**“...s odvolávkou na zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, v znení neskorších predpisov.
- § 8 ods. 4
- odsek je nezrozumiteľný, neprehľadný, tieto povinnosti sú zahrnuté v STN 83 7010 ochrana prírody, Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie. Vykonávanie stavebnej činnosti a inej činnosti kdekoľvek (nielen na plochách zelene) je upravené v stavebnom zákone a ide o prenesený výkon štátnej správy. Stavebný zákon neobsahuje splnomocňujúce ustanovenie, ktoré by obciam umožnilo vydanie všeobecne záväzného nariadenia na tomto úseku podľa § 6 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení;
- Chýba ustanovenie, v ktorom by bolo uvedené, kto je poverený vykonávať kontrolu dodržiavania tohto VZN, doplniť znenie: „Kontrolu dodržiavania ustanovení tohto nariadenia vykonáva mestská polícia a oprávnení zamestnanci hlavného mesta“.

JUDr. Ivo Nesrovnal
primátor
HLAVNÉ MESTO SLOVENSKEJ REPUBLIKY
BRATISLAVA

Bratislava 25.4.2017

Vážená pani starostka, vážený pán starosta,

podľa § 5 ods. 1 Pravidiel pre prípravu, schvaľovanie, a vyhlasovanie všeobecne záväzných nariadení hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v znení dodatkov č. 1 a 2 (ďalej len „pravidlá pre prípravu VZN“) si Vás dovoľujem požiadať o písomné stanovisko Vášho miestneho zastupiteľstva k návrhu Všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy o starostlivosti o verejnú zeleň a ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy.

Podľa § 5 ods. 1 pravidiel pre prípravu VZN „*primátor požiada starostu mestských častí (ďalej len „starosta“)* o zaujatie stanoviska miestneho zastupiteľstva k návrhu nariadenia. Ak starosta neoznámí primátorovi do jedného mesiaca odo dňa požiadania stanovisko miestneho zastupiteľstva, má sa za to, že miestne zastupiteľstvo nemá pripomienky“.

S pozdravom

Prílohy:

1. Dôvodová správa
2. Návrh Všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy o starostlivosti o verejnú zeleň a ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy.

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť:

Aktuálne platné a účinné Všeobecne záväzné nariadenie (ďalej len „VZN“) č. 8/1993 o starostlivosti o verejnú zeleň bolo prijaté ešte v roku 1993, pričom príslušná právna úprava prešla určitými zmenami a vývojom. Z toho dôvodu je potrebné reagovať na tieto zmeny a zosúladiť VZN s právnymi predpismi s vyššou právnou silou. Počas tohto obdobia boli prijaté viaceré nové právne predpisy. Navyše bol hlavnému mestu Slovenskej republiky Bratislave v zmysle § 23 ods. 1 v spojení s § 27 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), doručený protest prokurátora proti tomuto VZN. Za najzásadnejšie nedostatky VZN prokurátor poukázal najmä na:

- definíciu verejnej zelene vo VZN, ktorá sa vzťahuje na akúkoľvek zeleň na území hlavného mesta, bez ohľadu na to, či ide o zeleň verejnú alebo súkromnú, resp. vo vlastníctve a správe hlavného mesta alebo zelenu zverenú mestským časťami. Uvedené VZN tak ukladá povinnosti aj iným subjektom, ktorý majú zeleň vo vlastníctve a reguluje tak občianskoprávne vzťahy, ktoré regulácii mesta nepodliehajú.
- duplicitu ustanovení VZN o ukladaní pokút vo vzťahu k zákonu o priestupkoch a tým možnosť vzniku súbežnej priestupkovej zodpovednosti, čo je nepripustné.
- rozpor so zákonom č. 50/1976 Zb. zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „stavebný zákon“) v určovaní podmienok pri umiestňovaní reklamných, informačných a iných zariadení (§7 ods.5 písm. e) VZN a určovaní povinností v rámci stavebnej činnosti § 8 ods. 2 VZN, nakoľko stavebným úradom je obec a pôsobnosť stavebného úradu je preneseným výkonom štátnej správy. Na túto oblasť sa vzťahuje stavebný zákon, ktorý neobsahuje žiadne splnomocňujúce ustanovenie, ktoré by obciam umožňovalo vydanie VZN na tomto úseku podľa § 6 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.
- rozpor VZN v § 7 ods. 5 písm. f) ktorý zakazuje vodiť psov do detských ihrísk a cintorínov, či parkov, ak ich prevádzkový poriadok neurčuje inak. Predmetná problematika presahuje rámec úpravy starostlivosti a údržby verejnej zelene a je predmetom samostatnej právnej úpravy v zákone č. 282/2002 Z.z. , ktorým sa upravujú niektoré podmienky vedenia psov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o držaní psov“). V § 5 ods. 1 a 2 tohto zákona je zákonné splnomocnenie pre obce na možnosť vydania VZN, avšak výlučne na určenie miest, kde je voľný pohyb alebo vstup psov zakázaný. Tieto miesta musia byť viditeľne označené. Vzhľadom na uvedené je potrebné konštatovanie, že ide o úpravu rozpornú s povinnosťou obce označiť miesta, na ktoré je vstup so psom zakázaný. Taktiež skutkovú podstatu a uloženie pokuty za porušenie zákazu vstupu so psom vymedzuje zákon o držaní psov. Rovnakú skutkovú podstatu a uloženie pokuty stanovuje aj VZN, teda jedná sa o duplicitu vo vzťahu k zákonu o držaní psov a tým vzniká súbežná priestupková zodpovednosť, čo je nepripustné. Právny predpis vyššej právnej sily jednoznačne určuje, že obec je povinná viditeľne označiť miesta, kde je voľný pohyb alebo vstup psov zakázaný. VZN hovorí len o určení miest, kde je voľný pohyb alebo vstup psov zakázaný, nehovorí o povinnosti označovať tieto miesta (všeobecná formulácia).

Vzhľadom na uvedené sa najvýznamnejšie zmeny navrhovaného VZN, týkajú najmä zavedenia nových a presných základných pojmov, odstránenie duplicity v postihovaní a ukladaní pokút za priestupky, ktoré upravujú iné zákony, či odstránenie ustanovení upravujúcich podmienky, na ktoré nemá obec splnomocňujúce zákonné ustanovenie.

Cieľom navrhovaného VZN je:

- presné vymedzenie podmienok pri správe a ochrane verejnej zelene, ochrane drevín, ktoré sú jej súčasťou na území hlavného mesta SR Bratislavy
- práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene
- odstránenie nedostatkov skoršieho VZN č. 8/1993 o starostlivosti o verejnú zeleň
- zosúladenie VZN s novými platnými zákonmi

Navrhované VZN nebude mať vplyv na rozpočet hlavného mesta.

Informácia o pripomienkovom konaní

Navrhované VZN bolo dňa 6.4.2017 zaslané všetkým útvarom magistrátu na zaujatie stanoviska s lehotu 13 dní. V tejto lehote nám boli doručené len námietky z útvaru hlavnej architektky, oddelenia správy komunikácií, oddelenie stratégií rozvoja mesta a tvorby územnoplánovacích dokumentov a oddelenia legislatívno-právneho. Po vyhodnotení pripomienok sme ich časť akceptovali a zapracovali do VZN. Neakceptované pripomienky boli s príslušnými oddeleniami konzultované.

B. Osobitná časť:

K § 1

Ustanovuje sa predmet úpravy nariadenia, ktorým je vymedzenie podmienok pri správe a ochrane verejnej zelene, ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, ako aj povinností právnických a fyzických osôb pri ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene, pričom všetky činnosti, zásady a postupy súvisiace s tvorbou, údržbou a ochranou verejnej zelene musia byť v súlade s platným územným plánom, miestnym územným systémom ekologickej stability a ostatnými záväznými dokumentmi hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy.

K § 2

Vymedzuje základné pojmy v zmysle platných právnych predpisov

K § 3

Ustanovuje všeobecné ustanovenia starostlivosti o verejnú zeleň v zmysle Štatútu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy

K § 4

Ustanovuje povinnosti pri evidencii plôch verejnej zelene

K § 5

Ustanovuje postupy a povinnosti pri tvorbe verejnej zelene

K § 6

Ustanovuje vymedzenie pojmu údržba verejnej zelene a povinnosti osôb pri jej vykonávaní.

K § 7

Ustanovuje podmienky a ciele ochrany verejnej zelene, povinnosti osôb pri jej užívaní a vymedzenie niektorých spôsobov poškodenia zelene

K § 8

Ustanovuje vymedzenie pojmu ochrana drevín, povinnosti osôb vykonávajúce akékoľvek zásahy do zelene v zmysle ochrany drevín a vymedzenie niektorých spôsobov poškodenia drevín.

K § 9

Odkaz na právne predpisy, ktoré upravujú sankcie za porušenie tohto VZN.

K § 10

Ustanovuje Všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa novou právnou úpravou ruší.

K § 11

Ustanovuje účinnosť VZN.

**Všeobecne záväzné nariadenie
hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy**

.....

**o starostlivosti o verejnú zeleň a ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej
zelene na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy**

Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy podľa § 11 ods. 5 písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení zákona č. 535/2008, § 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zákona č. 453/2001 Z.z. a § 69 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa uznieslo:

§ 1

Úvodné ustanovenia

- (1) Toto všeobecne záväzné nariadenie (ďalej len „nariadenie“) určuje podmienky pri správe a ochrane verejnej zelene (ďalej len „starostlivosť o verejnú zeleň“), ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej len „hlavné mesto“), ako aj povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene.
- (2) Všetky činnosti, zásady a postupy súvisiace s tvorbou, údržbou a ochranou verejnej zelene musia byť v súlade s platným územným plánom, miestnym územným systémom ekologickej stability a ostatnými záväznými dokumentmi hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy.

§ 2

Základné pojmy

- (1) Zeleň je zložka životného prostredia, tvorená súborom živých a neživých prvkov, ktorá sa vyvinula v prirodzenom prostredí alebo vznikla cieľavedomou ľudskou činnosťou usporiadaním podľa zásad záhradnej a krajinskej architektúry na pozemkoch alebo ich častiach do plošných útvarov alebo ako solitéry. Zeleňou sa rozumie na účely tohto nariadenia aj zeleň vzniknutá na stavebných konštrukciách, alebo v nádobách a zeleň v komunitných záhradách.
- (2) **Zeľeň** je organickou súčasťou vnútornej štruktúry sídla. V urbánnom prostredí plní hygienickú, rekreačnú, estetickú, kompozičnú, ekologickú, ochrannú a izolačnú funkciu. Pôsobí tiež ako integrujúci činiteľ sídla a okolitej krajiny.
- (3) Na účely tohto nariadenia sa rozumie
 - a) **verejnou zeleňou** zeleň na pozemkoch vo vlastníctve alebo v oprávnenom užívaní hlavného mesta. Plocha verejnej zelene je verejnosti voľne prístupná, jej užívanie nie

je obmedzené časom ani druhom návštevníkov. Verejnou zeleňou sa podľa tohto nariadenia nerozumie cestná zeleň,¹

- b) **vyhradenou zeleňou** verejná zeleň, ktorej užívanie je obmedzené časom alebo druhom návštevníkov. Ide predovšetkým o zeleň v areáloch cintorínov, zeleň školských, športových, rekreačných zariadení a pod,
- c) **súkromnou zeleňou** plochy zelene vo vlastníctve fyzických a právnických osôb. Ide najmä o záhrady rodinných domov, inštitúcií, firiem, hotelov, reštaurácií, zeleň obchodných centier a pod,
- d) **plochou zelene** priemet pozemku, parcely alebo ich plošnej časti tvoriaci ucelený a priestorový útvar zelene so samostatným režimom užívania a starostlivosti,
- e) **trávníkom** udržiavaná trávnatá plocha parkového typu so špecifickým spôsobom údržby, založenia a skladbou rastlín, ktorú tvoria prevažne tráv a byliny,
- f) **kvetnatou lúkou** rôznorodá zmes tráv, bylín a kvetín, ktorá sa zväčša kosí 1-2 krát za rok. Vo vegetačnom období sa nikdy nekosí celá plocha jednorazovo,
- g) **oprávneným užívateľom pozemku** vo vlastníctve hlavného mesta na ktorom sa nachádza verejná zeleň sa na účely tohto nariadenia rozumie fyzická alebo právnická osoba, ktorá tento pozemok užíva na základe právnych predpisov, najmä na základe zmlúv alebo na základe rozhodnutí verejnej správy.
- h) **živé prvky zelene** sú tvorené stromami, krami a bylinami vo všetkých ich vývinových štádiách a ich spoločenstvách.
 - 1. **drevina** na účely tohto nariadenia je strom alebo ker vrátane jeho koreňovej sústavy rastúci jednotlivo alebo v skupinách a je súčasťou verejnej zelene,
 - 2. **strom** je drevina s diferencovanou stonkou, v dolnej časti vytvárajúca priamy nerozkonárený kmeň, ktorý v hornej časti prechádza do rozkonárenej koruny, stromy sa vyznačujú sekundárnym hrubnutím stonky /kmeňa/,
 - 3. **ker** je drevina s rozkonárenou stonkou spravidla už od bázy,
 - 4. **bylina** je rastová forma rastliny s nedrevnatejúcou stonkou.
- i) **invázne druhy rastlín** sú nepôvodné druhy rastlín, ktoré sa samovoľne šíria a vytláčajú pôvodné druhy z ich prirodzených biotopov a znižujú biologickú rozmanitosť a sú uvedené v Zozname inváznych druhov rastlín v osobitnom predpise²⁾.
- j) **koreňová zóna** stromu je priemet koruny stromu zväčšená od jej okraja o 1,5 m na každú stranu, v prípade stĺpovitých druhov drevín je priemet koruny stromu zväčšený od

¹ § 14 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov

²⁾ zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

jej okraja o 3 m na každú stranu. Koreňová zóna stromu je jednou z najdôležitejších životných častí drevín a preto musí byť chránená. V prípade existujúcej pevnej prekážky v koreňovej zóne stromu (teleso cestnej komunikácie, budova, fólie proti zakoreneniu, zhutnené výkopy a násypy pre inžinierske siete a podobne) je táto zóna prerušená v mieste dotyku s prekážkou.

k) **neživými prvkami zelene sú:**

1. **prvky**, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť živých prvkov zelene ako pôdny substrát, mulčovací materiál, opory, držiaky a konštrukcie na vedenie rastlín, bezpečnostné väzby stromov, atď.,
 2. **konštrukčné prvky** ako chodníky, schody, múriky a oporné múry, oplotenia, vodné prvky,
 3. **prvky drobnej architektúry** (prenosné alebo stabilné) ako napríklad lavičky, zariadenia detských ihrísk, koše na odpadky a pod. a dekoratívne prvky ako sochy, solitérne kamene a pod.,
 4. **technologické prvky** – prvky závlahových systémov a systémov osvetlenia,
 5. **terénne modelácie.**
- l) **vonkajším vzhľadom drevín** sa pre účely tohto nariadenia rozumie jej veľkosť, tvar, obrys koruny, charakter rastu, vetvenia, olistenia a farba a textúra jednotlivých morfológických častí dreviny, ktoré sú charakteristické pre jej druh.

Starostlivosť o verejnú zeleň

§ 3

Všeobecné ustanovenia starostlivosti o verejnú zeleň

- (1) Starostlivosťou o verejnú zeleň sa rozumie nepretržitý proces, ktorý vedie k zachovaniu a zlepšeniu ekologických, estetických a spoločenských funkcií zelene v urbanizovanom prostredí.
- (2) Starostlivosť o verejnú zeleň zahŕňa evidenciu, tvorbu, údržbu a ochranu zelene.
- (3) Starostlivosť o verejnú zeleň zabezpečuje hlavné mesto, mestská časť, prípadne právnická osoba poverená správou verejnej zelene (ďalej len „správca zelene“) v zmysle Štatútu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy a oprávnený užívateľ pozemku.

§ 4

Evidencia verejnej zelene

- (1) Hlavné mesto vedie a aktualizuje celomestskú evidenciu plôch verejnej zelene a pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu.

- (2) Mestská časť vedie a aktualizuje evidenciu plôch verejnej zelene na svojom území, ktoré sú zverené hlavným mestom do správy mestskej časti alebo ktoré sú vo vlastníctve mestskej časti. Mestská časť poskytuje aktualizované údaje hlavnému mestu vždy raz ročne do 15. februára nasledujúceho kalendárneho roka.

§ 5

Tvorba verejnej zelene

- (1) Verejnú zeleň je nutné vytvárať v rozsahu nevyhnutnom pre zabezpečenie zdravotne neškodného a esteticky vyváženého životného prostredia a potrieb ekologickej stability územia na k tomu určených plochách, prípadne na iných vhodných plochách. Pri tvorbe verejnej zelene je bezpodmienečne nutné rešpektovať existujúce prírodné útvary vrátane modelácie terénu, vodných plôch, existujúcich prirodzených ekosystémov, ako aj nároky jednotlivých drevín a rôznorodosť biotopov.
- (2) Tvorba verejnej zelene na území hlavného mesta musí byť v súlade s platnými smernými časťami územnoplánovacej dokumentácie hlavného mesta.
- (3) Projektovanie a výsadba verejnej zelene sa riadi zásadami záhradnej a krajinnej architektúry, rešpektuje ochranné pásma inžinierskych sietí, požiadavky na racionálnu údržbu a ochranu, stanoviskom pamiatkového úradu v pamiatkovej zóne mesta.
- (4) Fyzická alebo právnická osoba, ktorá má záujem o výsadbu rastlín na plochách verejnej zelene, je povinná rešpektovať podmienky vlastníka pozemku na ktorom sa nachádza verejná zeleň formulované v jeho písomnom súhlase na výsadbu.

§ 6

Údržba verejnej zelene

- (1) Pod pojmom údržba verejnej zelene sa rozumie cieľavedomá činnosť zameraná na udržiavanie zelene vo vyhovujúcom stave tak, aby mohla plniť svoje funkcie v urbanizovanom prostredí.
- (2) Plánovaná a pravidelná údržba verejnej zelene musí vytvárať podmienky pre optimálny rast a vývoj zelene. Údržba zelene prebieha nepretržite a riadi sa ekologickými, urbanistickými, estetickými, biotechnickými a bezpečnostnými zásadami.
- (3) Užívateľ, nájomca alebo správca verejnej zelene je povinný zabezpečovať celoročnú odbornú údržbu verejnej zelene, jej ošetrovanie a obnovu na vlastné náklady tak, aby spĺňala kvalitatívne, funkčné a estetické požiadavky na ňu kladené.
- (4) Ak užívateľ, správca pozemku s verejnou zeleňou neudržiava pozemok v súlade s týmto nariadením, hlavné mesto Bratislava ho vyzve na zjednanie nápravy a na odstránenie nedostatkov v určenej lehote písomnou formou.
- (5) Údržbou verejnej zelene sa rozumie najmä :

- a) udržiavanie čistoty na plochách verejnej zelene, vyprázdňovanie a údržba odpadových košov osadených v zelene,
- b) kosenie plôch verejnej zelene a ich vyhrabávanie - kosenie trávnikov na území mesta je správca povinný vykonávať pri výške porastu 20 cm a v historickom jadre mesta, pri výške porastu 12 cm,
- c) pokosenú trávu ako aj iné zhrabky z verejnej zelene, konáre kríkov a stromov po reze, drevnú hmotu po výrube je správca pozemku s verejnou zeleňou povinný odstrániť v historickom jadre mesta do 24 hodín, z ostatých plôch verejnej zelene do 3 dní po vykonaní prác,
- d) kosenie kvetnatých lúk a ich vyhrabávanie. Kosenie kvetnatých lúk, závisí od druhového zloženia lúky a od ich životných nárokov,
- e) odburiňovanie, prevzdušňovanie, hnojenie a polievanie verejnej zelene,
- f) ochrana proti škodcom, parazitom a chorobám,
- g) údržba sadovnícky neupravených plôch v nezaburinenom stave pri maximálnej výške bylinného porastu 25 cm, a údržba existujúcich drevín,
- h) údržba neživých prvkov verejnej zelene - zabezpečením nutnej opravy, obnovy náterov, prípadne výmenou celého poškodeného zariadenia,
- i) obnova existujúcej verejnej zelene a výsadba novej verejnej zelene podľa potreby.

§ 7

Ochrana verejnej zelene

- (1) Ochrana verejnej zelene je komplexná činnosť zameraná na udržanie všetkých jej funkcií v urbanizovanom prostredí, v zmysle rešpektovania princípu trvalej udržateľnosti. Cieľom ochrany verejnej zelene je predchádzanie vplyvom a zásahom, ktoré ohrozujú, poškodzujú alebo ničia stav a podmienky rastu a vývoja verejnej zelene.
- (2) Cieľom ochrany verejnej zelene je najmä zamedziť:
 - a) mechanickému, chemickému a inému poškodzovaniu verejnej zelene
 - b) zmenám životných podmienok verejnej zelene (štruktúry pôdy, vodného režimu, chemického zloženia pôdy a pod.)
 - c) neopodstatnenej likvidácii verejnej zelene.
- (3) Pri užívaní verejnej zelene je povinnosťou osôb zachovávať poriadok a čistotu a vyvarovať sa všetkého, čo by viedlo k jej poškodeniu.
- (4) Na účely nariadenia sa za poškodenie verejnej zelene považuje najmä:

- a) odcudzovanie, ničenie, trhanie, lámanie, orezávanie alebo iné poškodzovanie rastlín – bylín a drevín vo všetkých vývojových štádiách,
- b) porušovanie pôdneho krytu, zmeny životných podmienok verejnej zelene, vykonávanie terénnych úprav a úprav verejnej zelene bez povolenia vlastníka, resp. správcu pozemku,
- c) poškodzovanie a neoprávnené premiestňovanie neživých prvkov verejnej zelene,
- d) znečisťovať plochy verejnej zelene odpadkami, ohorkami z cigariet a inými nečistotami,
- e) poškodzovanie a znečisťovanie verejnej zelene domácimi zvieratami,
- f) kúpanie sa vo fontánach a okrasných jazierkach, zahrnutých do plôch verejnej zelene, ak nie sú na to určené,
- g) svojvoľné vysádzanie živých a umiestňovanie neživých prvkov zelene do plôch verejnej zelene bez predchádzajúceho písomného súhlasu vlastníka pozemku.

Ochrana drevín

§ 8

Všeobecné ustanovenia o ochrane drevín

- (1) Ochrana drevín na účely tohto nariadenia je komplexná činnosť zameraná na udržanie a zlepšovanie zdravotného stavu drevín, celkového vonkajšieho vzhľadu drevín a na odstránenie následkov ich poškodenia tak, aby dreviny mohli plniť svoje funkcie.
- (2) Pri výrube drevín ako súčasti verejnej zelene pri bytových domoch musí byť spravidla k žiadosti doložený súhlas minimálne 2/3 vlastníkov bytov príľahlej nehnuteľnosti.
- (3) Na účely tohto nariadenia sa za poškodzovanie drevín rozumie:
 - a) poškodzovanie a ničenie dreviny mechanicky, chemicky prípadne akýmkoľvek iným spôsobom; za poškodenie sa považuje aj každý neoprávnený a neodborný zásah rezom, lámaním či tvarovaním koruny, zásah do koreňovej sústavy dreviny,
 - b) pripevňovanie a umiestňovanie akýchkoľvek predmetov alebo zariadení na dreviny okrem predmetov, na pripevnenie ktorých dal správca súhlas (vianočná výzdoba, plagáty, fotografie),
 - c) sánkovanie a lyžovanie sa na miestach s výsadbou kríkov a mladých stromov,
 - d) vykonávanie akýchkoľvek iných zásahov alebo činností, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú zdravotný stav a celkový vonkajší vzhľad drevín,

- e) pohyb dopravných prostriedkov a iných ťažkých mechanizmov v koreňovej zóne stromov,
 - f) umiestňovanie dočasných stavieb (letné terasy, reklamné stany, prístrešky a pod.) v koreňovej zóne stromov
- (4) V zmysle zabezpečenia ochrany drevín je osoba vykonávajúca akékoľvek zásahy do verejnej zelene povinná :
- a) zabezpečiť ochranu koreňovej zóny stromov pred mechanickým a iným poškodením jej vyhradením a oplotením. V prípade nutnosti pojazdu mechanizmov v koreňovej zóne stromov je nutné použiť ochranné prvky ako napríklad betónové, plastové, drevené panely a pod. tak, aby došlo k rozloženiu váhy strojov rovnomerne. Kmene stromov budú v takýchto prípadoch chránené ochranným debnením proti mechanickému poškodeniu. Debnenie bude samostatný prvok a nebude sa dotýkať kmeňa stromu, resp. strom nebude jeho oporou;
 - b) zabezpečiť, aby v koreňovej zóne stromov nedošlo k akejkoľvek novej navážke materiálu, alebo rozhrňovaniu výkopovej zeminy. Výkopová zemina sa ukladá mimo koreňovú zónu stromov. V prípade nutnosti (v odôvodnených prípadoch) v závislosti od druhu dreviny je možné vytvoriť návažku zeminy v koreňovej zóne stromu len hrubozrnným materiálom, prepúšťajúcim vodu a vzduch a to maximálne do výšky 20 cm a rozprestretie materiálu musí byť v minimálnej vzdialenosti 1 m od päty kmeňa;
 - c) v odôvodnených prípadoch po písomnom súhlase vlastníka pozemku viesť výkopový ryhu v koreňovej zóne stromu minimálne vo vzdialenosti štvornásobku obvodu kmeňa meraného vo výške 1,3 m, najmenej však 2,5 m od päty kmeňa. V prípade opráv existujúcich inžinierskych sietí nachádzajúcich sa v koreňovej zóne stromov a v prípade, že priestorové podmienky to nedovoľujú inak, budú stanovené podmienky vlastníkom pozemku pre takéto výkop v priestoroch koreňovej zóny stromu. Počas výkopových prác nesmú byť poškodené, prerušené a odstránené korene s obvodom viac ako 12 cm, pri výskyte takto hrubých koreňov je nutné ich zachovať a výkopový ryhu hĺbiť ručne, resp. pretláčaním. V prípade, že dôjde k prerušeniu takýchto koreňov je bezodkladne nutné zabezpečiť ochranu koreňovou clonou (napr. drevené debnenie v ryhe obsypané humusovou zeminou), tak aby nedošlo k ich preschnutiu;
 - d) zamedziť novej kontaminácii koreňovej zóny stromu. Je zakázané v koreňovej zóne stromu skladovať nebezpečné látky poškodzujúce rastliny, pôdu a vodu napr. rozpúšťadlá, minerálne oleje, kyseliny, tuky, farby, cement, alebo iné spojivá, vápno, sadru a podobne;
 - e) aby prípadné terénne modelácie boli realizované výlučne mimo koreňovej zóny stromu, v odôvodnených prípadoch po písomnom súhlase vlastníka pozemku minimálne 2,5 m od päty kmeňa stromu;
 - f) aby v odôvodnených prípadoch po písomnom súhlase vlastníka pozemku o prejazde mechanizmov a prác v koreňovej zóne stromov bol vykonaný preventívny odborný orez konárov;

- g) zabezpečiť práce tak, aby v koreňovej zóne stromov a pod korunami stromov nepoužívala žiadne externé zdroje tepla, zdroje sálajúce teplo do priestoru, ktoré môžu poškodiť kmeň a korunu stromov (napríklad dieselová elektrocentrála, naftový agregát, plynové sálače a pod.);
- h) po ukončení prác bezodkladne zabezpečiť odstránenie odpadu, nežiaduceho materiálu a úpravu verejnej zelene podľa pokynov správcu alebo vlastníka pozemku;

§ 9

Sankcie

Za porušenie povinností uložených týmto nariadením môže hlavné mesto uložiť sankcie podľa osobitných predpisov.³

§ 10

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa všeobecne záväzné nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 8/1993 z 9. septembra 1993 o starostlivosti o verejnú zeleň na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy

§ 11

Účinnosť

Toto všeobecne záväzné nariadenie nadobúda účinnosť dňa 16.júla 2017.

JUDr. Ivo Nesrovnal
primátor

³ § 28 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 377/1990Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov. Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov